

Concertgebouw

concert

Haarlem

Vrijdag 17 november 1989

W e r e l d p r e m i è r e

van het in opdracht van de NCRV gecomponeerde

Oratorium

Sjoah

van

Hans Kox

Uitvoerenden:

Young-Hee Kim, sopraan

Nico van der Meel, tenor

Lieuwe Visser, bas

Groot Omroepkoor

en het

Radio Filharmonisch Orkest

o.l.v.

Kenneth Montgomery

Aanvang van het concert 20.30 uur

NCRV

De NCRV biedt u niet zonder enige trots twee Nederlandse muziekpremières aan.

Beide grote composities zijn in opdracht van de NCRV gemaakt.

In 1985 kreeg Ed de Boer opdracht een groot symfonisch werk te creëren. Een ruime opdracht waarmee Ed de Boer de kans werd geboden een reeds lang gekoesterd verlangen muzikaal te verwoorden. Medio 1988 werd duidelijk dat de componist zich keurig gehouden had aan de opdracht een *groot* werk te scheppen. Ons grootste radio-orkest moest uitgebreid worden met 30 musici. In het werk was een orgelpartij gedacht op het orgel van De Doelen. Alleen in een grote concertzaal kan het werk optimaal ten gehore gebracht worden. Financieel en organisatorisch geen sinecure!

Veel dank zijn wij dan ook verschuldigd aan het Stimuleringsfonds Nederlandse Culturele Omroepproducties, die door financiële steun de deur opende om het werk te kunnen uitvoeren.

Daarnaast kreeg Hans Kox in 1986 een opdracht tot het maken van een compositie gebaseerd op Psalm 89.

De NCRV had al eerder opdrachten aan Hans Kox verstrekt en wist dat ook nu weer de Nederlandse muziek verrijkt zou worden door middel van

een werk van zijn hand. Voor ons ligt ter verklanking het Oratorium Sjoah voor drie solisten, groot koor en orkest.

In verwondering constateerde de muziekafdeling van de NCRV

dat de beide werken gecomponeerd waren vanuit een gelijkgestemde

gedrevenheid: betrokkenheid bij de mensheid, de aarde, de schepping en haar

voortbestaan.

Toeval, gebruikelijk bij leraren en leerlingen of een afspiegeling van wat een groot deel

van de mensen bezighoudt? In ieder geval aanleiding om beide concerten te laten

plaatsvinden in het kader van het lustrum.

U heeft gelijk: geen feestelijke concerten, geen

schetterende fanfares, of iets in die geest. Meer muzikale momenten van bezinning op

het leven en de toekomst. Een lustrum hoort ook die aspecten in zich te bergen.

De muziekafdeling dankt alle betrokkenen voor de grote inzet om deze uitvoeringen

te realiseren en wenst u goede concerten toe.

Janneke Jongewaard,

eindredacteur muziekafdeling.

Verantwoording illustratiemateriaal:

Vij zijn onderstaande personen en instanties erkentelijk voor het ter beschikking stellen van de foto's op de volgende pagina's:

L.O.B. Hilversum - foto's Radio Filharmonisch Orkest	pagina 8 en XII
Groot Omroepkoor	pagina XI
Kenneth Montgomery	pagina 8 en XII
Concertmanagement Rob Groen - foto Emmy Verhey	pagina 7
Ed de Boer - Utrecht	pagina 3
Uitgeverij Balans, Amsterdam - foto Etty Hillesum	pagina 5
Monemus - Amsterdam - foto Hans Kox	pagina III
Artists Management Pieter G. Alferink - Amsterdam - foto's Young Hee Kim	pagina X
en Nico van der Meel	pagina X
Janus Vlasco, Amsterdam	pagina X

Vrijdag 17 november 1989 in het Concertgebouw te Haarlem

Wereldpremière
van het in opdracht van de NCRV gecomponeerde

Oratorium

Sjoah

van
Hans Kox

Uitvoerenden:

Young-Hee Kim,

sopraan

Nico van der Meel,

tenor

Lieuwe Visser,

bas

Groot Omroepkoor

(ingestudeerd door Robin Gritton)

en het

Radio Filharmonisch Orkest

o.l.v.

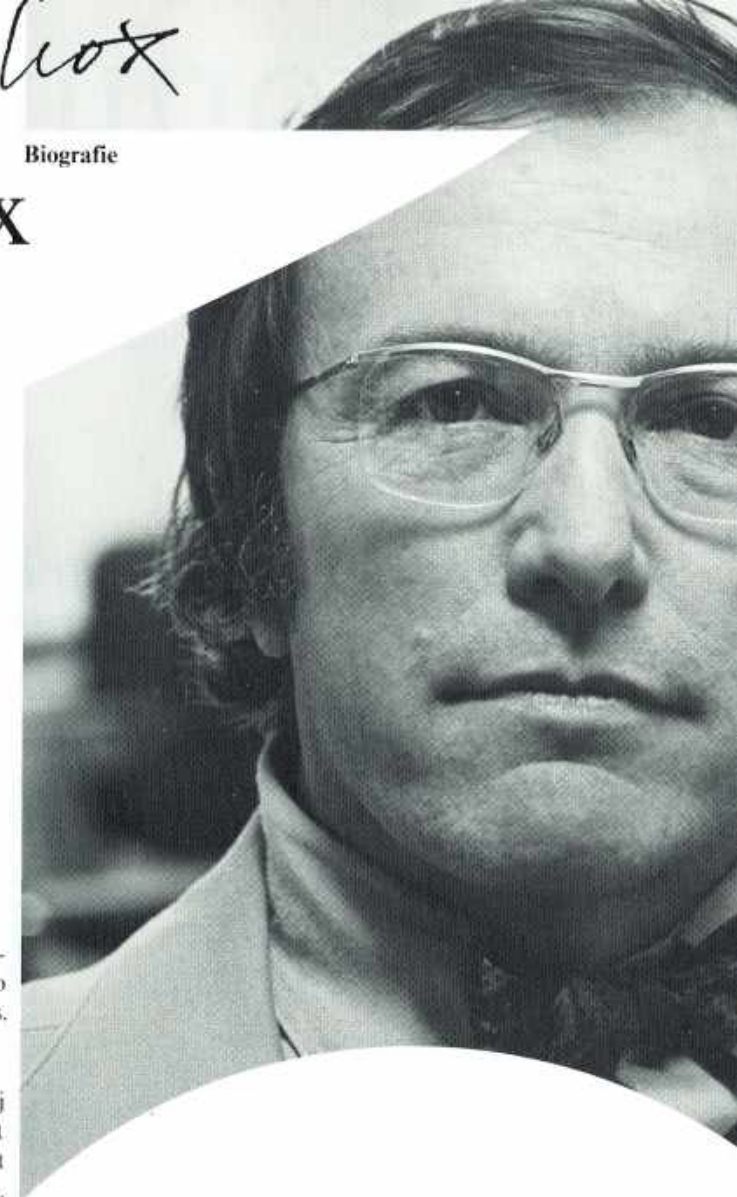
Kenneth Montgomery

Aanvang van het concert: 20.30 uur

Hans Kox

Biografie

Hans Kox

Hans Kox werd geboren op 19 mei 1930 in Arnhem.

Opleiding:

Kox, wiens vader koor-
dirigent en organist was, studeerde van 1948 tot 1951 in Amsterdam piano
bij Jaap Spaanderman en van 1951 tot 1955 compositie bij Henk Badings.

Werkzaamheden:

In 1953 debuteerde hij
als componist bij de Stichting Gaudeamus met een strijktrio. Van 1957 tot
1970 was hij directeur van de muziekschool te Doetinchem en van 1970 tot
1974 adviseur van het Noordhollands Philharmonisch Orkest in Haarlem.

Composities:

Hans Kox ontving veel compositie-opdrachten zowel
uit Nederland als uit het buitenland (onder andere van
het Concertgebouworkest, Cultuurfonds Buma, de
Nederlandse regering; uit Duitsland, België, Venezuela
en de Verenigde Staten).

Hij ontving verschillende prijzen: onder andere werd in
1954 zijn Preludium en Fuga bij het Internationale
Orgelconcours te Haarlem bekroond; in 1956 ontving
hij de Culturele Prijs van de Gemeente Arnhem en de
muziekprijs van de Gemeente Amsterdam; in 1959
ontving hij de Visser-Neerlandiaprijs voor zijn Eerste
Symfonie; in 1970 ontving hij de Prix Italia voor „In
those days” en in 1974 de eerste prijs van het Rostrum
of Composers voor „L'Allegria”. Zijn composities
worden regelmatig uitgevoerd in binnen- en buitenland.

In opdracht van de NCRV schreef Hans Kox de Dorian
Gray Suite en ter herdenking van veertig jaar bevrijding
de zgn. Anne Frank Cantate „A Child of Light”, die in
première ging op 4 mei 1985 in de Westerkerk in
Amsterdam. Dit werk verscheen ook op de Composers’
Voice grammofoonplaat: CVS 1987/4 (in
samenwerking met de NCRV).

Het Concert voor viool en orkest nr. 2 (1981) en
Concerto per violoncello ed Orchestra (1969)
verschenen op Attaca Babel 8632-1.

Oratorium Sjoah

IV V

voor sopraan, tenor, bas, gemengd koor en orkest (1989)

„. . . *Et l'accusé: Dieu . . .*”

(Elie Wiesel)

Het idee voor de muzikale „uitdrukking” van

Psalm 89

ontstond toen mijn broer Wil mij in contact bracht met

Kees Waayman en diens vertaling van deze psalm.

De toelichting die Waayman daarbij schreef en de

gesprekken die wij over de inhoud ervan voerden, hebben

mijn gedachten bepaald van waaruit ten slotte

Sjoah

werd geconcipieerd en gecomponeerd. De

inhoudelijke verwantschap tussen muziek

en tekst werd tot een duidelijk gegeven.

Hans Kox

De muzikale structuur is gebouwd op een geheel van innerlijk samenhangende delen, die echter vaak op de meest contrasterende wijze aan elkaar worden gekoppeld of in elkaar overgaan.

Klankobjecten, die als een waterval van geluiden zijn samengesteld, zijn geplaatst tegenover en naast transparante delen, waarin het evenwicht tussen de afzonderlijke tonen en volume bepalend is.

De spanningseenheid die aldus wordt gecreeerd, leidt tot een muzikaal dynamisch proces, zowel in de gestalte van de thematiek als wat betreft de tekstbehandeling. Het geheel is aaneengesmeed door recitatieven en koralen die het verloop van de psalm tot uitdrukking brengen.

De tweeledigheid die in de psalmtekst wordt gevonden, is in de muziek gekarakteriseerd door de opzet van twee grote delen, en getiteld, die op hun beurt ieder ook weer in twee delen zijn opgesplitst.

Gunst Ongunst

De symmetrie die hiervan het gevolg is, vindt zijn neerslag in de verhoudingen tussen de

verschillende vormen en de gebruikte muzikale middelen.

Kernmotief

Een inleiding, en geten, geeft als het ware het perspectief aan van de spirituele dimensie in de muziek.

De luisteraar ten slotte (als steeds belangrijkere participant in musicis) krijgt de „taak” toebedeeld een luisterhouding te ontwikkelen die een combinatie bevat van zowel fysieke, geestelijke als emotionele aandacht . . .

Deze tekst werd verkort overgenomen uit het boek „Psalmen vanuit de ballingschap” van Kees Waayman; uitgave J. H. Kok te Kampen, die ons hiervoor toestemming verleend.

Psalm 89: Verering en Aanklacht

De ondergang van Jeruzalem in 587 voor Christus en de daaropvolgende Babylonische ballingschap tot 538 voor Christus, hebben Israël diepgaand omgevormd. De vernietigende slag, haar door de Babyloniërs toegebracht, schokte alle geloofszekerheden. Wonder boven wonder heeft Israël deze crisis doorleefd.

De afbraak van Israël voltrok zich op drie niveaus, die onderling in elkaar grijpen.

1. De ondergang van het sociaal-politieke bestel

De ondergang van Israël als sociaal-politieke zelfstandigheid is lang vóór de ballingschap begonnen. Na een aanvankelijke bloeiperiode onder David en Salomo (ca. 1000-920 v. Chr.) valt Israël uit elkaar in een Noord- en een Zuidrijk. Het Noordrijk wordt in 722 v. Chr. door de Assyriërs bezet. Het Zuidrijk Juda blijft over. Ten slotte wordt echter ook deze kleine stadstaat rond Jeruzalem begin zesde eeuw door de opkomende wereldmacht van de Babyloniërs onder de voet gelopen. Alleen Jeruzalem houdt nog stand: stad en tempel vormen het laatste bruggehoofd van Israël. In 589 belegert Nebudkadnezar de stad. Jeruzalem staat alleen tegenover een grote overmacht. Haar enige bondgenoot, de zuiderbuur Edom, loopt naar de vijand over. Na de verovering van de stad slopen de Babyloniërs haar roemrijke muur. Zij leggen haar huizen in as en laten de tempel in vlammen opgaan.

Na de verwoesting wordt een deel van de bevolking, met name de leidinggevende bovenlaag, gedeporteerd naar Babylonië. Vijftig jaar lang moet Israël daar verblijven. Men verricht er dwangarbeid in de tichel-bakkerijen langs de grote rivieren. Daarbij moeten zij wonen in gesloten kolonies. Wel mogen zij huizen bouwen en handel drijven. Zo ontstaat er een zekere welstand. Maar de herinnering aan de ondergang van Jeruzalem en het heimwee naar het vaderland overheersen. Men rouwt om de gestorven stad als om een dode geliefde.

2. Ontwrichting van de religieuze structuren

Gedurende de zes eeuwen van Israëls bestaan waren er religieuze structuren gegroeid die aan Israël haar herkenbare religieuze gestalte gaven. De heilige stad Jeruzalem, de Jahwe-tempel en het Davidshuis speelden daarbij een belangrijke rol. De val van Jeruzalem betekende het einde van deze religieuze structuren.

De stad Jeruzalem was sinds de dagen van David uitgegroeid tot een van de bindende factoren in de Jahwe-gemeenschap. Deze functie was nog toegenomen, toen in 722 het Noordrijk was gevallen. Wanneer Josia eind zevende eeuw alle andere heiligdommen uitroeit, is Jeruzalem ten slotte de enige heilige plaats. Groot is dan ook de ontsteltenis wanneer de heilige stad valt. De

religieuze gemeenschap is van haar hart beroofd. Met de verwoesting van de tempel komt er een eind aan de regelmatige eredienst. Op de ruïnes van de tempel werden nog slechts klaagdiensten gehouden. De ballingen staaften alle liturgie. Het Davidshuis vormde een derde bindend element in Israëls geloofsbeleving. Sinds David en Salomo had het gestalte gegeven aan de Jahwe-gemeenschap. Bepaalde tradities zagen het Davidshuis zelfs als de sluitsteen van schepping en heilsgeschiedenis. Bitter is dan ook de klacht over de neergang van dit huis.

3. Ontluistering van de Naam

Kern van Israëls religieuze identiteit was vanaf haar oorsprong de Naam Jahwe. Deze Naam was verbonden met haar bestaan zelf. Immers, met de toezegging „Ik wees er!” in hun mond drongen zij Kanaän binnen. Hun uitroep werd overgenomen door de onderdrukte boeren en herders. Uit kracht van de Naam „wees er!” ontmantelden zij de stadstaten en forceerden zij leefruimte. In de Koningentijd organiseert zich heel het samenleven vanuit de Naam. Welnu, deze Naam, zo verweven met Israëls volksbestaan, wordt in de afgang van Israël ontluisterd, roemloos gaat hij ten onder met de ondergang van Israël.

Wezer is afgegaan voor het oog van de volken, want de kracht van Zijn naam werkt niet meer in de kracht van Zijn volk. Wezer is ook voor Israël zelf afgegaan: Hij is Zijn Naam ontrouw geworden! Wat is er nog voelbaar van de betekenis van Zijn Naam: bevrijdende Aanwezigheid?

De afbraak van Israël, de ontwrichting van haar geloofscultuur en de ontluistering van de Naam betekenen niet het einde. In het diepste duister wordt Israël herboren. De Naam, hoe ontluisterd ook, blijft leven in de mond van de ballingen als een noodkreet. De Naam herwint daarmee zijn oorspronkelijke werking. Uit het diepste duister groeit een nieuwe geloofscultuur die later geïntegreerd wordt in de herstelde tempelstaat Juda.

4. Het uitroepen van de Naam

De Naam is ontluisterd, voor de omringende volken en voor Israël zelf. Toch is het precies deze ontluisterde Naam die meegaat in de diepste nood van het ontluisterde volk. In de ondergang van Israël is de Naam een vragende schreeuw: „Hoelang? Wie overleeft? Waar blijft je gunst?” Een ontluisterde Naam, een verscheurde Naam – want uitgeroepen door ontluisterde en verscheurde mensen. Maar toch: de Naam

uitgeroepen, de Naam geschreeuwd, de Naam gebeden vanuit de diepste nood. En zo leeft hij, ja zijn meest oorspronkelijke bewogenheid komt boven. Oorspronkelijk was de Naam een bede: „Wees hier aanwezig!” Woordeloos schreeuwt het in de ballingen: „Red ons! Help ons! Wees aanwezig!”

Het proces dat Israël doorleefde vanuit de ballingschap heeft sterk doorgewerkt in de geschiedenis. Voor de joodse gemeenschap was het een ervaring die haar zou helpen nieuwe crisissen te doorleven: de ondergang van Jeruzalem en de tempel in 70 na Chr., de vele afslachtingen daarna binnen het christendom, tot en met de Holocaust door de nazi's.

Psalm 89 is een lange psalm, maar niet ingewikkeld.

Wie eenmaal haar bouw heeft doorzien, komt onder de indruk van haar voorname eenvoud.

Het lied is opgebouwd uit twee delen. Het eerste deel bezingt de

koninklijke betrokkenheid

van Wezer op Zijn schepping,

Zijn volk en Zijn koning. Het

tweede deel is een ten hemel schreiende klacht vanwege Zijn alles

afbrekende afwezigheid.

Het eerste deel bestaat uit een tweeluik. Twee thema's worden daarin omspeeld: ten eerste de koninklijke uitstraling van

Wezer in de hemel, op de aarde en bij Zijn gemeenschap, ten

tweede de belofte van Wezer

aan koning David. Beide

thema's hangen innig samen.

De psalm bestaat uit twee delen die in het felst denkbare contrast tegen elkaar in zijn gecomponeerd. In het eerste deel wordt het hechte gebouw van de goedheid ontvouwd: Wezer die eerst met de hemel ruimte schiep tussen de wateren, vervolgens het land veroverde op de chaosmachten, daarna het gevierde middelpunt werd van Israël en toen het koningschap van David installeerde was het jahwistisch model van leiding geven. In het tweede deel wordt dit gebouw van de goedgunstigheid tot op de grond afgebroken: de koning met zijn koninkrijk werden vernietigd. Klagend en aanklagend wordt de Schepperkoning aangesproken op zijn beloften aan David.

Mij valt op hoe vrijmoedig onze voorouders in het geloof hun negatieve ervaringen durven uit te zeggen. Op een haast onbeschaamde wijze drukken zij hun teleurstelling uit. Zij leggen de volle schuld bij Wezer die de relatie eenzijdig verbrak. Zij spreken de Schepper-koning en veel-belovende Meester open aan. De vragen blijven staan. Ze worden niet toegedekt. En het lied eindigt met de „hielen” van de gezalfde. Zijn dat niet de „hielen” van Wezer zelf, want had Hij zich niet gehecht in de verbintenis met zijn gezalfde? Hoon en afgang markeren het einde van de psalm. Zij betekenen het einde van Israël. Ik moet hier denken aan de documentaire Sjoah. Deze documentaire laat zien hoe in een onafzienbare stroom van treinen joodse mensen worden aangevoerd om vernietigd te worden in de gaskamers van de concentratiekampen. Negen uur lang werd deze vernietiging getoond. Veel en veel te kort voor de werkelijkheid die de film present wilde stellen. Voor mij was die film een geloofsgeschiedenis: de nacht van de afgang, van de vernietiging laten zien en onder ogen zien. De verwoesting zelf (Sjoah) laten spreken. Voor mij was die film psalm 89. Want ook toen werd Israël vernietigd. En onze voorouders in het geloof durfden deze afgang uit te schreeuwen.

Het tweede punt sluit hier onmiddellijk op aan. De psalm doet geen enkele poging tussen de beide delen een logische (theo-logische) schakel te leggen. Er wordt niet gerijmd – het is ongerijmd. Er wordt niet samengevat in een omvattend begrip – het is niet te vatten. De tegenstelling tussen deel 1 en deel 2 is voor het verstand niet te overbruggen. Deze onoverbrugbaarheid kon niet scherper worden uitgedrukt dan de dichter deed. Na de goddelijke verzekering:

„En de (goddelijke) getuige in het zwerk is hecht”

laat hij onmiddellijk volgen:

„Maar Jij, jij bruide, jij versmaadde . . .”

Dit doet mij denken aan de veelbesproken „Theologie na Auschwitz”. Inderdaad, alle theologie houdt op na de zes miljoen vermoorden in de kampen. Er zal geen christendom meer zijn of het zal absoluut opnieuw moeten beginnen.

Er is geen enkele verbindende schakel tussen de (veelbelovende!) geschiedenis van het christendom en de gaskamers waarin zes miljoen mensen verdwenen.

In het tweede deel wordt tweemaal de godsnaam „Wezer” gebruikt. Onbegrijpelijk. Dat de Naam in deel 1 achtmaal klinkt, dat de natuur, het volk en de koning daar nog juichen en joelen „in de Naam”, dat is begrijpelijk. De Naam betekent immers uitnodiging tot leven. Maar wat betekent de Naam in de verlatenheid, in de afgang, in de verlorenheid? Hier is de Naam nog slechts een vragende schreeuw: „Hoelang? Wie overleeft? Waar blijft je gunst?” een ontluisterde Naam, een verscheurde Naam – want geroepen door ontluisterde, verscheurde mensen. Een vragend roepen, meer niet. Misschien is dit wel de diepste nood.

Dr. Kees Waayman

(Bovenstaande tekst werd verkort, (met toestemming) overgenomen uit zijn boek „Psalmen vanuit de ballingschap”; uitgave J. H. Kok te Kampen.)

Biografie

Kees Waayman

Kees Waayman werd op 20 juni 1942 geboren te Haarlemmermeer. Is karmeliet. Studeerde van 1961 tot 1974 filosofie en theologie. Promoveerde in 1976 te Nijmegen op het proefschrift „De mystiek van ik en jij – Een nieuwe vertaling van Ich und Du van Martin Buber met inleiding en uitleg en een doordenking van het systeem dat eraan ten grondslag ligt (Bijleveld - Utrecht, 1976, Gottmer - Nijmegen, 1981). Sinds 1969 is hij redacteur van het tijdschrift Speling, een tijdschrift voor bezinning. Vanaf 1974 is hij wetenschappelijk medewerker aan het Titus Brandsma Instituut in Nijmegen.

Hij specialiseert zich in joodse mystiek en bijbelse spiritualiteit en geeft daarin onderwijs binnen de theologische faculteit in Nijmegen en Heerlen. Binnen het Titus Brandsma instituut leidt hij het Psalmenproject, dat zich o.a. bezig houdt met het verzamelen en bestuderen van de voornaamste publikaties over psalmen.

Psalm 89

1. Bezinning voor Etan de Ezrachiet.

DE GUNSTEN VAN WEZER
IK SNEED EEN VERBINTENIS

Gunst

WIL IK EEUWIG BEZINGEN
MET MIJN VERKORENE

2. De gunsten van Wezer wil ik eeuwig bezingen, geslacht op geslacht doen voelen je hechtheid met mijn mond, ja ik zeg: 3. „Eeuwig wordt gunst gebouwd – de hemel, jij vestigt jouw hechtheid in hem”. 4. Ik sneed een verbintenis met mijn verkorene, verzekerde David mijn knecht: 5. „Eeuwig, eeuwig vestig Ik jouw zaad, Ik bouw geslacht op geslacht in jouw troon”. 6. De hemel erkenne jouw uitzondering, Wezer, met jouw hechtheid in het heiligen gemeen. 7. Ja, wie in het zwerk is met Wezer in het gereede, Gelijk bij de machtigen zonen? 8. De Machtige, veel geducht in het heiligenveem, ontzaglijk boven al zijn omringenden! 9. Wezer, Machtig met de drommen, wie als Jij, Borg o Wezer! met jouw hechtheid jou omringend. 10. Jij beheerst het trotsen der zee verheffen haar golven zich, Jij kalmt ze. 11. Jij beukte driestheid tot doorboorde verstrooide je vijanden met je weerbare arm. 12. Van jou hemel en van jou het land, de kreits met zijn volheid, die hij grondde. 13. Noord en zuid, jij hebt ze geschapen, Tabor en Herman joelen in jouw Naam. 14. Van jou de arm met zijn sterkte: jouw hand weert zich, jouw rechter hoogt zich. 15. Bewaring en schikking, de veste van jouw troon, gunst en hechtheid vóór jouw gelaat.	16. Welvaart het volk, dat voelt de schal Wezer, zij gaan in het licht van jouw gelaat, 17. in jouw Naam juichen zij alle dag, Wezer, in jouw bewaring hogen zij 18. Ja, jij de pronk van haar verweer, in jouw genoeg hoog jij onze hoorn. 19. Ja, van Wezer ons schild Ja, van Israëls Heilige onze koning. 20. Toen sprak jij in een schouwen tot de gunstelingen en zei: „Hulp ontbied ik over een sterke, hoog een verkorene uit het volk. 21. David, mijn knecht heb ik gevonden, zelf hem met mijn heilige olie. 22. Vast bij hem zal zijn mijn hand, ja stoer maakt hem mijn arm. 23. Niet verwaant zich over hem de vijand, de zoon van de valsheid buigt hem niet. 24. Ik smeier zijn benauwers voor zijn gelaat, zijn schuwens plaag ik. 25. Mijn hechtheid en mijn gunst zijn bij hem in mijn Naam hoogt zijn hoorn zich. 26. Ik leg zijn hand op de zee, op de stromen zijn rechter 27. Hij roept mij: jij mijn vader, mijn Machtige, mijn bevrijdende Rots. 28. Ja, ik geef hem eersteling te zijn, koningen van landen ontstegen. 29. Eeuwig bewaak ik hem mijn gunst, hecht is mijn verbintenis met hem. 30. Ik leg zijn zaad voor immer, zijn troon als de hemeldagen.

31. Al verlaten zijn zonen mijn wijzing, gaan zij niet in mijn schikkingen,
32. al ontwijden zij mijn regelingen, bewaken zij niet mijn geboden,
33. zodat ik met de stok hun schending kommer, met aanraking hun verwrongenheid,
34. toch vergruis ik hem niet mijn gunst verlooche ik niet mijn hechtheid,
35. ontwijd ik niet mijn verbintenis wijzig ik niet wat van mijn lippen trok.
36. Eénmaal verzekerde ik bij mijn heiligheid „Als ik David ontveins . . .”
37. Eeuwig wezen zal zijn zaad, vóór mij als de zon zijn troon,
38. Eeuwig als de maan gevestigd. En de getuige in het zwerk is hecht.

Ongunst

MAAR JIJ, JIJ BRUI-DE, JIJ VERSMAADDE, JIJ SCHREED OP
GEZALFDE IN. JIJ VLOEKTE DE VERBINTENIS MET JE KNECHT, ONTWIJD

39. Maar Jij, jij bruide, jij versmaadde, jij schreed op je gezalfde in. 40. Jij vloekte de verbintenis met je knecht, ontwijdde zijn kroon op het land. 41. Jij breste al zijn wanden, legde zijn schansen in ontsteltenis. 42. Al wie de weg beschreden, struinden hem af, wezen moest hij hoon voor zijn omwonenden. 43. Jij hoogde de rechter van zijn benauwers, verheugde al zijn vijanden. 44. Ja, jij keerde zijn rotsig zwaard, richtte hem niet op in de krijg. 45. Jij staakte zijn reinheid, smakte zijn troon op het land. 46. Jij kortte zijn prille dagen, wond hem in schaamte. 47. Hoelang, Wezer, verberg jij je durend, gloeit jouw hitte als vuur. 48. Gedenk, welk een wereld ik ben, om welk een waan jij alle aardelingzonen schiep. 49. Welke sterke leeft, en ziet de dood niet, laat zijn ziel de hand van de krocht ontglippen?	50. Waar zijn je eerdere gunsten, mijn Meester, die jij David verzekerde in jouw hechtheid. 51. Gedenk, mijn Meester, de hoon van je knechten, hoe ik mijn boezem hief al die vele volken 52. die honen, jouw vijanden, Wezer! die honen de hielen van jouw gezalfde. Borg, Wezer

Young-Hee Kim,

sopraan

Ongetwijfeld is het mede te danken aan de internationale scholing van Young-Hee Kim dat haar naam in vele landen een begrip is geworden. Na haar muzikale studie aan de Seoul National University met succes te hebben afgerond studeerde zij verder in Madrid. Belangrijke muziekprijzen en stipendia stelden de Zuidkoreaanse sopraan in staat om zich niet alleen theoretisch maar ook praktisch verder te ontwikkelen. Zo was haar deelname in „Il matrimonio segreto” van Cimarosa in de opera van Turijn een onderdeel van de eerste prijs die zij in 1980 bij het Internationale Zangconcours in Turijn won. In 1984 vestigde Young-Hee Kim zich in Nederland, waar zij gecoacht wordt door de bekende zangpedagoge Margreet Honig. Young-Hee Kim treedt op met orkesten en dirigenten van internationale faam. Ook is zij een veelgevraagd recital-zangeres, waarbij zij wordt begeleid door Tan Crone.

Lieuwe Visser,

bas

Lieuwe Visser kreeg zijn opleiding bij Jo van de Meent in Amsterdam, bij Giorgio Favaretto in Rome en aan de Studio van de Nederlandse Opera Stichting. In 1973 maakte hij zijn debuut als Basilio in de Barbier van Sevilla van Rossini. Met een opera- en concertrepertoire dat reikt van Kagels „Fürst Igor” tot „Orfeo” van Monteverdi is hij één van Nederlands meest veelzijdige zangers. Dirigenten waar hij mee samenwerkte waren onder meer: Bernard Haitink, Bruno Maderna, Ricardo Muti en Nikolaus Harnoncourt. Bij de wereldpremières van de opera „Dorian Gray” en de Anne Frank-cantate „A Child of Light”, beide van Hans Kox, verleende hij solistische medewerking.

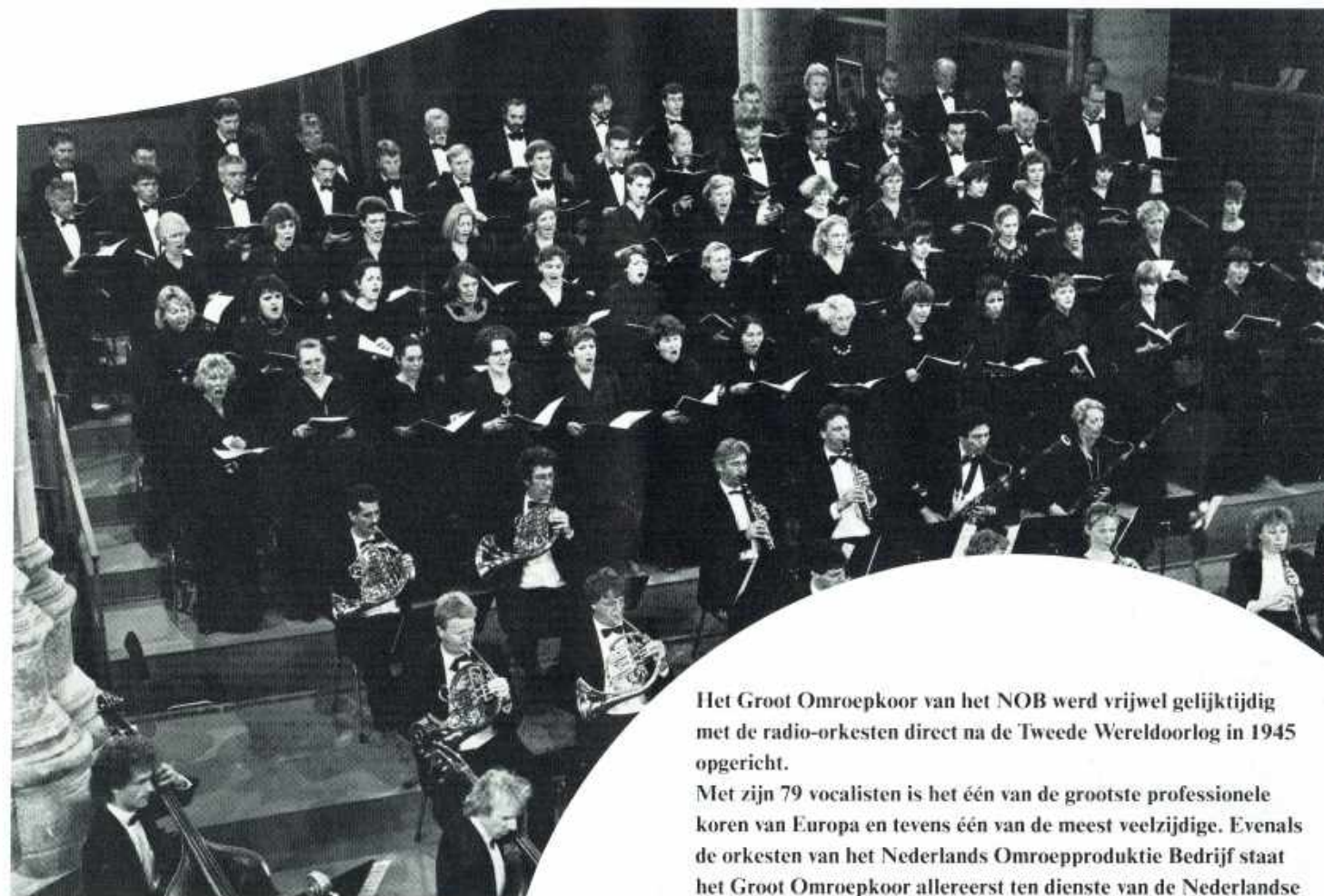
Nico van der Meel,

tenor

De Leidse tenor Nico van der Meel studeerde in Rotterdam in eerste instantie koordirectie bij Jan Eelkema en Barend Schuurman, maar vanaf 1982 zang bij Margreet Honig. Zijn zangstudie rondde hij in 1987 af door cum laude het diploma uitvoerend musicus te behalen. Hij nam deel aan meester- en interpretatieklassen bij o.a. Evelyn Lear, Robert Holl en Elisabeth Schwarzkopf. Nico van der Meel trad vele malen op als Evangelist in de Matthäus- en Johannes Passion van Johann Sebastian Bach. Zijn concertrepertoire omvat echter werken van de 16e tot en met de 20ste eeuw. Hij zong onder dirigenten als John Elliot Gardiner en Sir Colin Davis. Voor binnen- en buitenlandse omroepen werkte Nico van der Meel mee aan talrijke opnamen.

Het Groot Omroepkoor

Het Groot Omroepkoor van het NOB werd vrijwel gelijktijdig met de radio-orkesten direct na de Tweede Wereldoorlog in 1945 opgericht.

Met zijn 79 vocalisten is het één van de grootste professionele koren van Europa en tevens één van de meest veelzijdige. Evenals de orkesten van het Nederlands Omroepproductie Bedrijf staat het Groot Omroepkoor allereerst ten dienste van de Nederlandse omroepen, die voor de uitvoering van hun muziekprogramma's (van barok- tot avant-garderepertoire) kunnen beschikken over het koor in veel verschillende formaties.

Door de grote flexibiliteit van het koor en omdat de koorleden het repertoire uit vele stijlperioden beheersen, werd en wordt het koor veelvuldig aangezocht voor de realisatie van wereldpremières.

Ook werkt het Groot Omroepkoor regelmatig samen met landelijke orkesten, zoals het Koninklijk Concertgebouw Orkest en het Rotterdams Filharmonisch Orkest en treedt regelmatig in het buitenland op. Een aantal belangrijke grammofoonplaatopnamen werd gerealiseerd.

De chef-dirigent van het Groot Omroepkoor is Kenneth Montgomery.

Kenneth Montgomery

Kenneth Montgomery werd geboren in Belfast in 1943. Na zijn privé-muzieklessen in Belfast verhuisde hij in 1961 naar Londen, waar hij zijn muzikale opleiding kreeg aan het „Royal College of Music“.

Hij studeerde er piano bij Eric Harrison en orkestdirectie bij Sir Adrian Boult. Hij bleek zeer begaafd te zijn, won diverse prijzen en kreeg een studiebeurs voor de dirigentencursus in Siena o.l.v. Sergiu Celibidache. Reeds tijdens zijn studie was hij verbonden aan de Glyndebourne Festival Opera. In 1967 werd hij benoemd tot dirigent van de English National Opera. In 1970 werd hij dirigent van de Bournemouth Sinfonietta en later van het Bournemouth Symphony Orchestra.

Hij maakte zijn debuut in Nederland in 1970 bij de Nederlandse Opera Stichting. De samenwerking met de Nederlandse omroep dateert van 1976, toen Montgomery vaste dirigent werd van het Omroep Orkest. Later werd hij benoemd tot dirigent van het Groot Omroepkoor.

Voor de NCRV heeft Montgomery veel belangrijke producties gedirigeerd. Hij leidde o.a. ook de wereldpremière van de Anne Frank-cantate „A Child of Light“ van Hans Kox in 1985.

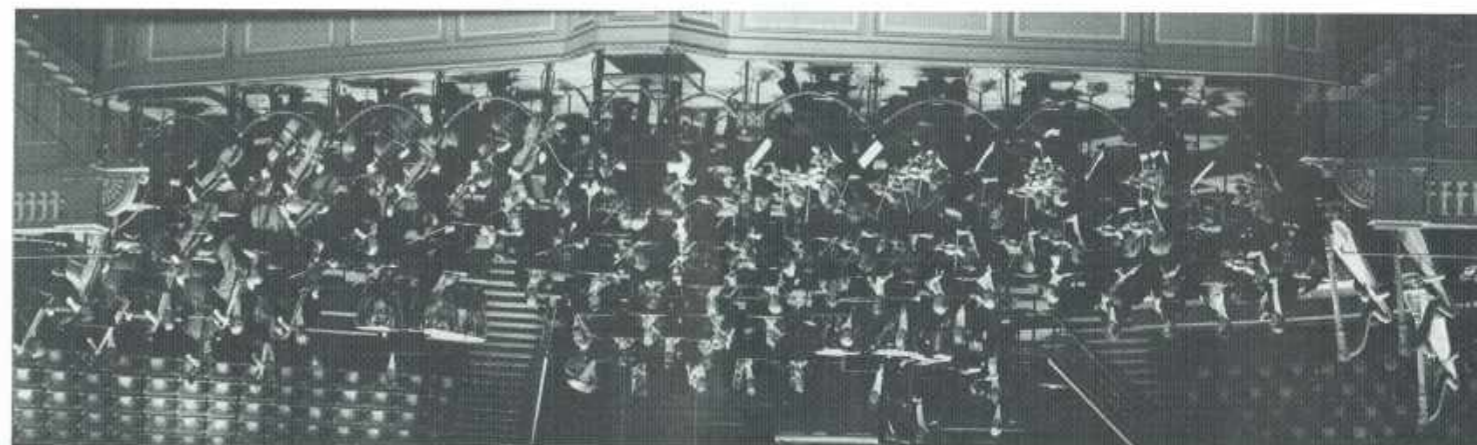
Radio Filharmonisch Orkest

Het Radio Filharmonisch Orkest werd in 1945 opgericht en is het grootste van de NOB-orkesten. Dirigenten uit de eerste jaren zijn Albert van Raalte en Paul van Kempen, maar de dirigent die een beslissende invloed op het orkest heeft gehad is Jean Fournet, die bijna twintig jaar chef-dirigent is geweest en die nog steeds een graag geziene gastdirigent is.

Het orkest werd door tal van beroemde dirigenten en componisten gedirigeerd, zoals Eduard van Beinum, Luciano Berio, Antal Dorati, Bernard Haitink, Bruno Maderna, Leopold Stokowski, Karlheinz Stockhausen en Edo de Waart, sinds 1 september 1989 chef-dirigent. In de loop der jaren heeft het Radio Filharmonisch Orkest zich gespecialiseerd in de uitvoering van minder bekend repertoire en in werken die een ongebruikelijke bezetting vragen. Als voorbeeld dienen Schönbergs Gurrelieder, Mahlers Tiende Symfonie en ook in 1985 de Anne Frank-cantate „A Child of Light“ van Hans Kox, eveneens een compositie-opdracht van de NCRV.

Radio Filharmonisch Orkest

Het Radio Filharmonisch Orkest werd in 1945 opgericht en is het grootste van de NOB-orkesten. Dirigenten uit de eerste jaren zijn Albert van Raalte en Paul van Kempen, maar de dirigent die een beslissende invloed op het orkest heeft gehad is Jean Fournet, die bijna twintig jaar chef-dirigent is geweest en die nog steeds een graag geziene gastdirigent is. Het orkest werd door tal van beroemde dirigenten en componisten gedirigeerd, zoals Eduard van Beinum, Luciano Berio, Antal Dorati, Bernard Haitink, Bruno Maderna, Leopold Stokowski, Karlheinz Stockhausen en Edo de Waart, sinds 1 september 1989 chef-dirigent. In de loop der jaren heeft het Radio Filharmonisch Orkest zich gespecialiseerd in de uitvoering van minder bekend repertoire en aan werken die een ongebruikelijke bezetting vragen. Als voorbeeld dienen Schönbergs Gurrelieder, Mahlers Tiende Symfonie en ook in 1985 de Anne Frank Cantate „A Child of Light“ van Hans Kox, eveneens een compositie-opdracht van de NCRV.

Kenneth Montgomery werd geboren in Belfast in 1943. Na zijn privé-muzieklessen in Belfast verhuisde hij in 1961 naar Londen, waar hij zijn muzikale opleiding kreeg aan de „Royal College of Music“.

Hij studeerde er piano bij Eric Harrison en orkestdirectie bij Sir Adrian Boult. Hij bleek zeer begaafd te zijn, won diverse prijzen en kreeg een studiebeurs voor de dirigentencursus in Siena o.l.v. Sergiu Celibidache. Reeds tijdens zijn studie was hij verbonden aan de Glyndebourne Festival Opera. In 1967 werd hij benoemd tot dirigent van de English National Opera. In 1970 werd hij dirigent van de Bournemouth Sinfonietta en later van het Bournemouth Symphony Orchestra.

Hij maakte zijn debuut in Nederland in 1970 bij de Nederlandse Opera Stichting. De samenwerking met de Nederlandse omroep dateert van 1976, toen Montgomery vaste dirigent van het Omroep Orkest was. Later werd hij benoemd tot dirigent van het Groot Omroepkoor.

Voor de NCRV heeft Montgomery veel belangrijke producties gedirigeerd. Hij leidde o.a. ook de wereldpremière van de Anne Frank Cantate „A Child of Light“ van Hans Kox in 1985.

Kenneth Montgomery

